

Г. О. Цигура

кандидат сільськогосподарських наук,
доцент кафедри біологічних основ фізичного виховання, здоров'я і спорту,
завідувач кафедри біологічних основ фізичного виховання, здоров'я і спорту
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ВИБІРКОВОГО КУРСУ «СТАЛИЙ РОЗВИТОК У ФІЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ І СПОРТІ»

Інтеграція системи освіти України в європейський освітній простір вимагає її узгодження з цілями та політикою ЄС, пріоритетним напрямом яких є сталий розвиток.

У статті наголошено на необхідності підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до професійної діяльності в інтересах сталого розвитку. Це ініційовано ООН на саміті у Вільнюсі у 2005 р. та спеціальною резолюцією ООН «Спорт як чинник сталого розвитку» в 2018 р. В Україні офіційним підґрунтям для підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності в інтересах сталого розвитку є ряд нормативно-правових документів, серед яких: закон України «Про освіту», стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт», навчальні програми з фізичної культури для закладів загальної середньої освіти.

Для підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності в інтересах сталого розвитку розроблено курс «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті». Він є вибірковою компонентом освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальностями 014 «Середня освіта (Фізична культура) та 017 «Фізична культура і спорт» на факультеті фізичного виховання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Вивчення курсу дає необхідний теоретичний матеріал для розуміння проблематики сталого розвитку в цілому, формування системного мислення та моделі гармонійної взаємодії з навколишнім середовищем; показує дотичність спортивної галузі до усіх цілей сталого розвитку, готує майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до впровадження питань сталості у зміст уроків з фізичної культури та фізкультурно-спортивних заходів.

У статті наведено короткий зміст курсу «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті». На прикладі однієї з практичних робіт показано особливості викладання дисципліни. Звертається увага на те, що обов'язковою є попередня підготовка студентів до практичного заняття за відповідними питаннями; зміст заняття має теоретичний і практичний блок. Теоретичний блок завдань знайомить студентів з питаннями сталості у галузі спорту. Практичний блок завдань вимагає від студента розробки методичних матеріалів з питань сталості для подальшого їх використання під час проведення уроків з фізичної культури чи фізкультурно-оздоровчих заходів.

Ключові слова: освіта для сталого розвитку, майбутні фахівці фізичної культури і спорту, урок з фізичної культури, підготовка.

Постановка проблеми. Усвідомлення людством причин глобальних проблем призвело до пошуку нової стратегії розвитку, яка була проголошена на одній із сесій ООН і отримала назву «Сталий розвиток» [15]. Як зазначила свого часу у доповіді «Наше спільне майбутнє» Г. Х. Брундтланд: «Для досягнення успіху у новому напрямі розвитку важливо мати політичну волю, налагодити міжнародне співробітництво та масове інформування населення із залученням недержавних організацій, навчальних закладів і наукових установ» [15]. Тобто освіта визнається одним з найважливіших чинників на шляху досягнення сталого розвитку [8]. Згодом освіта для сталого розвитку позиціонується ООН як така, що повинна тривати протягом всього життя, здійснюватися кожною навчальною програмою та бути включеною до всіх освітніх стандартів [19]. Це зобов'я-

зує педагогів включати питання сталого розвитку у дисципліни, які вони викладають, що, своєю чергою, потребує відповідної підготовки фахівців різних спеціальностей, зокрема й педагогічних [20]. З 2018 року до сприяння сталому розвитку офіційно було залучено спортивну галузь [16], що потребує відповідної підготовки фахівців фізичної культури і спорту.

Інтеграція системи освіти України в європейський освітній простір вимагає її узгодження з цілями та політикою ЄС, пріоритетними напрямками якої є сталий розвиток.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні офіційним підґрунтям для підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до професійної діяльності в інтересах сталого розвитку є ряд нормативно-правових документів, серед яких зокрема: закон України «Про

освіту», стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» галузі знань 01 «Освіта / Педагогіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та навчальні програми з фізичної культури для закладів загальної середньої освіти.

Аналіз освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура) та 017 Фізична культура і спорт, представлених на сайтах ЗВО України дає підстави стверджувати про відсутність спеціальних курсів підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до освітньої діяльності в інтересах сталого розвитку. У більшості випадків у закладах вищої освіти дисципліна, яка висвітлює питання сталого розвитку, маючи статус основного компонента, зустрічається в освітніх програмах підготовки бакалаврів та магістрів деяких природничих спеціальностей – серед авторів навчальних програм таких дисциплін О. В. Зберовський (2017), О. О. Рубан та В. В. Нагорний (2020), О. С. Глух (2020), Н. В. Воронова (2023) та ін., інженерних спеціальностей – О. О. Троїцька (2019), А. А. Верлань (2020) та ін., економічних спеціальностей – Н. В. Бібік (2013), К. В. Бондаревська (2020) та інші. В одиничних випадках зустрічаємо програми навчальних дисциплін зі сталого розвитку для підготовки фахівців-управлінців – автори І. О. Сяська (2021), Є. В. Терехов (2020) та на факультетах дошкільної освіти. Проте не всі такі навчальні програми спрямовані на практичне вирішення питань та передбачають висвітлення чітких методичних прийомів впровадження знань з проблематики сталого розвитку в професійну діяльність здобувачів освіти. Деякі методичні аспекти висвітлені в навчальних програмах І. О. Сяської [4] та О. С. Глух [2]. Вважаємо, що в цей час активної російської агресії проти України, всім без винятку освітянам, науковцям варто дуже серйозно поставитись до освіти в інтересах сталого розвитку. Відповідальний підхід до висвітлення питань сталості, з обов'язковим методичним напрацюванням орієнтовних алгоритмів використання отриманої інформації на практиці, сприятиме швидшому розумінню здобувачами освіти дотичності будь-якої галузі до проблем сталого розвитку й появи ряду інноваційних рішень для їх вирішення. Це не тільки сприятиме досягненню цілей сталого розвитку, а в першу чергу – значно прискорить процеси відновлення й відбудови України з використанням найновіших технологічних «зелених» розробок.

Фахівці фізичної культури і спорту, будучи обізнаними з проблематикою сталого розвитку та маючи відповідно сформовані компетентності, взаємодіючи з великою кількістю молоді та вболівальників інших вікових категорій, можуть сприяти як освіті для сталого розвитку, так і наближенню

людства до реалізації усіх інших цілей сталого розвитку. На жаль, нинішні випускники, які є фахівцями фізичної культури і спорту, зараз не готові здійснювати будь-яку діяльність цього напрямку, адже більшість із них зовсім не ототожнюють спортивну діяльність з проблематикою сталого розвитку [18, с. 619].

Мета статті – показати особливості структури, змісту та методики викладання навчальної дисципліни «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті» для майбутніх фахівців фізичної культури і спорту.

Виклад основного матеріалу. У 2019 році нами було створено експериментальний курс «Основи сталого розвитку суспільства» для майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Вивчаючи його студенти могли детально ознайомитися з глобальними проблемами людства, практичними кроками для їх подолання і використовувати отримані знання, вміння й навички для освітньої діяльності в інтересах сталого розвитку під час своєї професійної діяльності [6]. Проте, в результаті педагогічного спостереження було з'ясовано, що студенти факультету фізичного виховання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка не ототожнюють свою діяльність з природою, не знаходять дотичності фізичної культури і спорту до екологічних, економічних та більшості соціальних проблем. Можливою причиною такої ситуації вбачаємо відсутність в освітніх програмах тих навчальних дисциплін, які формують компетентності, що дозволяють реально оцінити стан навколишнього середовища. Тому нами було проаналізовано досвід спортивних федерацій, асоціацій та клубів ряду європейських країн та інших розвинутих країн світу, які активно переймаються проблематикою сталого розвитку [5]. Отримані матеріали ми використали для вдосконалення курсу. Зараз дисципліна «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті» є вибірковою компонентом освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальностями 014 «Середня освіта (Фізична культура)» та 017 «Фізична культура і спорт» на факультеті фізичного виховання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Метою викладання навчальної дисципліни «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті» є сприяння формуванню системного мислення, моделі гармонійної взаємодії з навколишнім середовищем та навчання проводити освітню діяльність для сталого розвитку під час фізкультурних, оздоровчих та спортивних заходів.

Дисципліна «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті» використовується для формування у студентів ряду загальних та фахових компетентностей, передбачених освітніми програмами під-

готовки [3]. Після вивчення навчальної дисципліни студент також буде здатен:

- роз'яснити сутність глобальних проблем людства;

- роз'яснити, що таке сталий розвиток, які його цілі й чому міжнародна спільнота намагається об'єднати усі країни світу переконанням розвиватися шляхом сталого розвитку;

- пояснити, як Україна підтримує і намагається реалізувати стратегію сталого розвитку, яка роль освіти і спорту на цьому шляху і якими нормативно-правовими документами варто керуватися майбутньому учителю/фахівцю фізичної культури і спорту для провадження освітньої діяльності в інтересах сталого розвитку;

- встановлювати залежність між людською діяльністю та змінами навколишнього середовища;

- передбачати можливі наслідки людської діяльності на навколишнє середовище та живі організми й мінімізувати їх негативний вплив на свій організм;

- описати, які кроки може зробити кожна людина в особистому житті та своїй професійній діяльності (зокрема, учитель, майбутній фахівець фізичної культури і спорту), щоб сприяти сталому розвитку суспільства (кроки для досягнення екологічного, соціального і економічного добробуту);

- здійснювати освітню діяльність для сприяння сталому розвитку під час організації освітнього/навчально-тренувального процесу, фізкультурно-оздоровчих/спортивних заходів;

- демонструвати навички сталості у професійній діяльності та в особистому житті;

- використовувати основні відповідні методи, засоби і методичні прийоми для навчання дітей навичкам сталості та сприяння сталому розвитку (унікати негативного впливу на організм чинників живої та неживої природи і чинників, створених людиною; обирати екологічно безпечні місця і маршрути для проведення оздоровчих заходів/занять з фізичної культури і спорту, пропагувати олімпійські цінності, як цінності сталого розвитку, та елементи екологічно, економічно і соціально доцільного стилю життя тощо);

- усвідомити, що саме фахівці фізичної культури і спорту у співпраці з колегами, використовуючи потужність освітньої і спортивної галузей, здатні сприяти становленню людства на шлях сталого розвитку;

- розробити свою програму для формування у вихованців (дітей і дорослих) навичок сталості й реалізувати її під час майбутньої професійної діяльності» [7].

Тобто вивчення курсу не тільки дає необхідний теоретичний матеріал для розуміння проблематики сталого розвитку в цілому, він спрямований на зміну цінностей та світоглядних переконань,

є складовою випереджаючої освіти, яка забезпечує формування «нових форм мислення та поведінки у довкіллі, які припускають уміння прогнозувати і планувати, мислити творчо, критично та самокритично, відповідально і свідомо» [1].

Дисципліна «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті» складається з двох модулів:

1. Сучасна парадигма розвитку людства.

Теми: «Сталий розвиток: перші кроки та шлях становлення», «Освіта і спорт для сталого розвитку: практичні дії в ЄС та Україні».

2. Глобальні проблеми людства у контексті сталого розвитку та досвід спортивної галузі для їх подолання: теоретичні та методичні аспекти.

Теми: «Діяльність спортивної галузі та освіти для протидії зміні клімату», «Діяльність спортивної галузі та освіти для вирішення проблеми водних ресурсів», «Залучення спортивної галузі до збереження й раціонального використання ґрунтових ресурсів», «Екосистеми в організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності», «Діяльність спортивної галузі у сприянні розв'язання глобальної продовольчої проблеми», «Енергозбереження в спортивній галузі», «Спортивна галузь і управління відходами», «Діяльність галузі фізичної культури і спорту для збалансування урбанізованих і природних екосистем», «Соціальні проблеми суспільства і спорт», «Мир і партнерство для сталого розвитку. Олімпійські цінності та боротьба спорту за мир в Україні й світі».

Під час вивчення курсу передбачено 10 годин лекційних, 30 годин практичних та 110 годин самостійної роботи. Підсумковим контролем є залік.

Методичним забезпеченням курсу «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті» є конспекти лекцій та презентаційний матеріал до них, методичні розробки практичних занять, самостійної роботи, комплекс додаткових матеріалів у вигляді підбірок статей, посібників, відеоматеріалів та бази бібліографічних посилань, серед яких переважають посилання на джерела спортивних організацій країн Європейського Союзу, а також електронний варіант навчального посібника «Основи сталого розвитку» (для студентів спеціальностей Середня освіта (Фізична культура), Фізична культура і спорт). Для контролю знань розроблені тестові завдання.

Важливими елементами освіти для сталого розвитку є як інформування щодо проблематики сталого розвитку, так і спонування до дій, спрямованих на досягнення цілей сталого розвитку. Розглянемо це на прикладі змісту практичного заняття «Атмосферне повітря як цінний ресурс у фізичній культурі та спорті». Метою цього заняття є: ознайомитися з основними заходами і засобами попередження забруднення атмосферного повітря, а також способами зменшення впливу забрудненого повітря на організм людини;

ознайомитися з активними ініціативами спортивної галузі країн ЄС для пом'якшення змін клімату та збереження здоров'я; відповідно до теми практичного заняття розробити методичні матеріали для учнів та молоді з метою їх використання під час фізкультурно-оздоровчої роботи.

Для успішного виконання завдань практичної роботи обов'язковою є попередня підготовка. Тому у змісті практичної роботи наводимо перелік питань для підготовки студентів до заняття: атмосферне повітря як ресурс; індекс якості повітря; якість атмосферного повітря в Україні та світі; основні антропогенні забруднювачі атмосферного повітря; повітря закритих приміщень; забруднення атмосферного повітря та зміна клімату (фотохімічний смог, кислотні дощі, виснаження озонового шару, парниковий ефект, зміни клімату та можливі наслідки); небезпеки атмосферних змін; залежність спорту від змін клімату.

Кожна практична робота має теоретичний і практичний блок завдань.

Теоретичний блок завдань до цієї практичної передбачає ознайомлення з такими питаннями: активні дії для пом'якшення змін клімату та збереження здоров'я (серед яких також основні заходи і засоби попередження забруднення атмосферного повітря та основні заходи і засоби зменшення впливу забрудненого атмосферного повітря на організм людини); активні дії представників спортивної галузі для захисту атмосфери – на прикладі футболу [10; 21], баскетболу [11], легкої атлетики [13], автоспорту [12] та інших видів спорту [9; 14; 17].

Практичний блок кожного заняття має завдання методичного характеру – студентам потрібно обрати одне або кілька питань теми і запропонувати способи включення цих питань в урок фізичної культури, фізкультурно-оздоровчий захід або ж запропонувати проєкт для спільного виконання з учнями чи молоддю. Також у цій практичній роботі студенти мають виконати такі завдання: проаналізувати свій звичайний день і описати, які дії вони можуть використати (або використовують), щоб зменшити вплив забрудненого повітря на організм; створити індивідуальний безпечний маршрут на кожен день за напрямом «місце проживання-університет-місце тренування», враховуючи чинники забруднення атмосферного повітря та використовуючи Google-карту.

Завершується зміст кожної практичної роботи переліком контрольних питань та списком рекомендованих джерел інформації.

Таким чином, обираючи курс «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті», студенти не просто вивчають теоретичний матеріал, вони готують собі підбірку розробок уроків, дидактичних матеріалів з найрізноманітніших тем сталого розвитку, які зможуть використати у своїй професійній

діяльності під час роботи вчителем фізичної культури, тренером чи методистом.

Висновки і пропозиції. Інтеграція системи освіти України в європейський освітній простір передбачає її узгодження з цілями та політикою ЄС, пріоритетним напрямом яких є сталий розвиток. Це вимагає підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до професійної діяльності в інтересах сталого розвитку.

Спеціальний курс «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті» дає необхідний теоретичний матеріал для розуміння проблематики сталого розвитку в цілому, формування системного мислення та моделі гармонійної взаємодії з навколишнім середовищем; показує дотичність спортивної галузі до усіх цілей сталого розвитку, сприяє підготовці майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до впровадження питань сталості у зміст уроків з фізичної культури та фізкультурно-спортивних заходів.

Список використаної літератури:

1. Випереджаюча освіта для сталого розвитку: методологія, методика, технології : навчально-методичний посібник / О. Є. Висоцька. Дніпропетровськ: Видавництво «Акцент ПП», 2012. 292 с.
2. Глух О. С. Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» для здобувачів вищої освіти галузі знань 10 Природничі науки спеціальності 101 Екологія, освітньої програми Екологія та охорона навколишнього середовища. Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/38219> (дата звернення: 22.04.2024).
3. Освітні програми факультету фізичного виховання. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка – chnpu.edu.ua. URL: <http://chnpu.edu.ua/faculties/physical-faculty/123-fakultet-fizichnogo-vikhovannya/382-osvitni-programi> (дата звернення: 22.04.2024).
4. Сяська І. О. Робоча програма дисципліни «Концепція сталого розвитку» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент, освітньо-професійною програмою «Управління навчальним закладом». Рівненський державний гуманітарний університет. URL: https://pedagogika.rshu.edu.ua/images/VK_23RoKoncSRozvit12020.pdf (дата звернення: 22.04.2024).
5. Цигура Г. Діяльність у спортивній галузі для сталого розвитку суспільства: закордонний досвід. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2022. Вип. 1. С. 112–119. DOI:10.32652/tmfvs.2022.1.112–119

6. Цигура Г. О. Підготовка студентів факультету фізичного виховання до освітньої діяльності з питань сталого розвитку. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки.* Чернівці: НУЧК. 2019. Вип.3(159). С. 236-242.
7. Цигура Г. О. Силабус навчальної дисципліни «Сталий розвиток у фізичній культурі і спорті». Електронний диск НУЧК ім. Т. Г. Шевченка. URL: <https://cloud.chnpu.edu.ua/index.php/s/wi6aaysHQw8FZzp9> (дата звернення: 25.04.2024)
8. Agenda 21. In: United Nations Conference on Environment & Development. [online] United Nations Sustainable Development. 1992. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf> (дата звернення: 22.04.2024).
9. Campelli M. German Football Association becomes 100th Sports for Climate Action signatory. *The Sustainability Report.* January 28, 2020. URL: <https://sustainabilityreport.com/2020/01/28/germans-football-association-becomes-100th-sports-for-climate-action-signatory/> (дата звернення: 25.04.2024).
10. Delmas A. Série «Premier League & sustainability» (1/5) – Manchester City. *Ecolosport.* March 4, 2021. URL: <https://ecolosport.fr/blog/2021/03/04/manchester-city-serie-premier-league-sustainability-football/> (дата звернення: 25.04.2024).
11. Dubourguier B. Pour Noël, le Mans Sarthe Basket a joué avec du recyclé! *Ecolosport.* January 11, 2021. URL: <https://ecolosport.fr/blog/2021/01/11/pour-noel-le-mans-sarthe-basket-a-joue-avec-du-recycle/> (дата звернення: 22.04.2024).
12. Ferrisi M. Formule E : concilier sport automobile et développement durable, c'est possible? *Ecolosport.* July 25, 2021. URL: <https://ecolosport.fr/blog/2021/07/25/formule-e-concilier-sport-automobile-et-developpement-durable/> (дата звернення: 22.04.2024).
13. Fleurance Théo. Série « Match for Green » – 5/7 : Lille Métropole Athlétisme, champions de l'environnement!" *Ecolosport.* August 22, 2020. URL: <https://ecolosport.fr/blog/2020/08/22/serie-match-for-green-5-7-lille-metropole-athletisme-champions-de-lenvironnement/> (дата звернення: 22.04.2024).
14. Orr M. Olympic sport sustainability review (Part One). *The Sustainability Report.* July 15, 2021. URL: <https://sustainabilityreport.com/2021/07/15/olympic-sport-sustainability-review-part-one/> (дата звернення: 22.04.2024).
15. Our Common Future: Report of the World Commission Environment and Development. World Commission on Environment and Development, Official Records of the General Assembly Forty-second Session, Supplement No. 25 (A/42/427). 1987. URL: <https://ambiente.files.wordpress.com/2011/03/brundtland-report-our-common-future.pdf> (дата звернення: 24.04.2024).
16. Sport as an enabler of sustainable development. Resolution adopted by the General Assembly. A/RES/73/24. 2018. URL: <https://undocs.org/en/A/RES/73/24> (дата звернення: 24.04.2024).
17. Sports for Climate Action Framework. URL: https://unfccc.int/sites/default/files/resource/Sports_for_Climate_Action_Declaration_and_Framework.pdf (дата звернення: 22.04.2024).
18. Tsyhura H., & Harkusha S. Education for Sustainable Development: Understanding by Physical Education and Sports Specialists. *Physical Education Theory and Methodology.* 2023. 23(4). С. 614–621. <https://doi.org/10.17309/tmfv.2023.4.17>
19. UNECE. Strategy for Education for Sustainable Development High-level Meeting [of Environment and Education Ministries, Vilnius, 17-18 March 2005]. [E/ECE/] CEP/AC.13/2005/3/Rev.1. (2005). URL: <https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2005/cep/ac.13/cep.ac.13.2005.1.e.pdf> (дата звернення: 23.04.2024).
20. UNESCO. Guidelines and Recommendations for Reorienting Teacher Education to Address Sustainability. Document code: ED.2005/WS/66. 2005. 74 p. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000143370> (дата звернення: 22.04.2024).
21. United Nations. Creating the Greenest Football Club in the World – Forest Green Rovers | United Kingdom. 2018. URL: <https://unfccc.int/climate-action/momentum-for-change/climate-neutral-now/creating-the-greenest-football-club-in-the-world-forest-green-rovers> (дата звернення: 22.04.2024).

Tsyhura H. Methodological aspects of teaching the elective course “Sustainable development in physical culture and sports”

The integration of the education system of Ukraine into the European educational space requires its coordination with the goals and policies of the EU, the priority direction of which is sustainable development.

The article emphasizes the need to prepare future specialists in physical education and sports for professional activities in the interests of sustainable development. This was initiated by the UN at the summit in Vilnius in 2005 and the special UN resolution “Sport as an enabler of sustainable development” in 2018. There is a number of regulatory and legal documents in Ukraine, that are the official basis for the training of future specialists in physical culture and sports for their educational activities in the interests of sustainable development, including: the Law of Ukraine “On Education”, the Standard of higher education in the specialty 017 “Physical Culture and Sports”, educational physical education programs for general secondary education institutions.

The course “Sustainable development in physical culture and sports” has been developed to prepare future physical culture and sports specialists for educational activities in the interests of sustainable development. It is a selective component of the curriculum and educational and professional training programs for bachelors in the field of knowledge 01 Education/Pedagogy in the specialties 014 “Secondary education (Physical culture)” and 017 “Physical culture and sport” at the Faculty of Physical Education of the T.H. Shevchenko National University “Chernihiv Colehium”. Studying the course not only provides the necessary theoretical material for understanding the issues of sustainable development in general, but also prepares future specialists for the implementation of sustainability issues into the content of physical culture lessons and physical culture and sports activities.

The article provides a summary of the course “Sustainable development in physical culture and sports”. The specific of teaching the discipline is shown on the example of one of the practical works. Attention is drawn to the fact that preliminary preparation of students for practical classes on relevant issues is mandatory; the content of the lesson has theoretical and practical blocks. The theoretical block of tasks introduces students to issues of sustainability in the field of sports. The practical block of tasks requires the student to develop methodical materials on issues of sustainability for their further use during physical education lessons or physical culture and health activities.

Key words: *education for sustainable development, future specialists in physical education and sports, physical culture lesson, training.*